

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 3 päivänä helmikuuta 2016

84/2016

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kansaneläkelain (568/2007) 105 §, ja

muutetaan 6, 10 ja 11 §, 12 §:n 1 momentti, 15 §:n 4 momentti, 22 §:n 3 ja 4 momentti, 23 §, 33 §:n 2 momentti, 35 §:n 1 momentin 2 ja 8 kohta, 51 §:n 1 momentin 2 kohta ja 2 momentti, 54 §:n 3 momentti, 56 §:n 3 momentti, 58 §:n 3 momentti, 85 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohta, 87 §:n 1 ja 2 momentti sekä 97 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 6 § osaksi laeissa 1223/2009 ja 152/2011, 10 § osaksi laissa 803/2012, 11 § ja 22 §:n 4 momentti laissa 803/2012, 22 §:n 3 momentti laissa 1151/2007, 23 § osaksi laissa 1223/2009, 56 §:n 3 momentti laissa 1329/2011 sekä 97 §:n 1 momentti laissa 934/2009, seuraavasti:

6 §

Työeläke

Tässä laissa työeläkkeellä tarkoitetaan seuraavien säädösten mukaisia työ- ja perhe-eläkkeitä:

- 1) työntekijän eläkelaki (395/2006);
- 2) julkisten alojen eläkelaki (81/2016);
- 3) maatalousyrittäjän eläkelaki (1280/2006);
- 4) yrittäjän eläkelaki (1272/2006);
- 5) merimieseläkelaki (1290/2006);
- 6) Suomen Pankin eläkesääntö;
- 7) ortodoksisesta kirkosta annettu laki (985/2006);
- 8) kansanedustajan eläkkeestä ja sopeutumisrahasta annettu laki (329/1967) ja kansanedustajan perhe-eläkkeestä annettu laki (107/1990);
- 9) valtioneuvoston jäsenten oikeudesta eläkkeeseen ja hänen jälkeensä suoritettavasta perhe-eläkkeestä annettu laki (870/1977).

Työeläkkeenä pidetään 1 momentissa tarkoitettujen eläkkeiden lisäksi muuta työ- tai virkasuhteeseen, yrittäjätoimintaan tai luottamustehtävään perustuvaa eläkettä ja perhe-eläkettä.

10 §

Oikeus vanhuuseläkkeeseen

Ennen vuotta 1965 syntyneellä on oikeus vanhuuseläkkeeseen 65 vuoden iässä. Vuonna 1965 ja sen jälkeen syntyneellä on oikeus vanhuuseläkkeeseen siinä iässä, joka säädetään työntekijän eläkelain 11 §:n nojalla hänen ikäluokkansa vanhuuseläkeiäksi.

Ennen vuotta 1958 syntyneellä on oikeus varhennettuun vanhuuseläkkeeseen 63 vuoden iässä. Vuonna 1958—1961 syntyneellä on oikeus saada vanhuuseläke varhennettuna 64 vuoden iässä. Varhennettua vanhuuseläkettä vähennetään pysyvästi 0,4 prosenttia jokaiselta kuukaudelta, jolta eläke varhennetaan.

Ennen vuotta 1962 syntyneen vanhuuseläkettä korotetaan 0,6 prosenttia jokaiselta kuukaudelta, jolla eläkkeen alkamista lykätään vanhuuseläkeiän täyttämisen jälkeen. Vuonna 1962 ja sen jälkeen syntyneen vanhuuseläkettä korotetaan 0,4 prosenttia jokaiselta kuukaudelta, jolla eläkkeen alkamista lykätään vanhuuseläkeiän täyttämisen jälkeen. Vanhuuseläkettä ei kuitenkaan koroteta siltä ajalta, jolta henkilöllä ei ole ollut oikeutta kansaneläkkeeseen.

Edellä 2 tai 3 momentin mukainen vähennys tai korotus tehdään 20 §:n mukaisesti lasketusta eläkkeen määrästä.

11 §

Työttömyyspäivärahaa saavan oikeus vanhuuseläkkeeseen

Henkilöllä, joka saa työttömyyspäivärahaa lisäpäiviltä työttömyysturvalain (1290/2002) 6 luvun 9 §:n perusteella, on oikeus saada vanhuuseläke 63 vuotta täytettyään ilman tämän lain 10 §:n 2 momentin mukaista vähennystä.

12 §

Oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen

Työkyvyttömyyseläkkeeseen on oikeus 16 vuotta täyttäneellä työkyvyttömällä henkilöllä 10 §:n mukaiseen vanhuuseläkeiän saavuttamiseen asti, kuitenkin siten, että alle 20-vuotiaalle eläke voidaan myöntää vain 16 §:ssä säädetyin edellytyksin.

15 §

Työkyvyttömyyseläkeoikeuden alkaminen

Edellä 6 §:n 1 momentissa mainittujen lakien mukaisen vanhuuseläkkeen alaikärajan täyttäneelle henkilölle voidaan myöntää työkyvyttömyyseläke työkyvyttömyyden alkamista seuraavan kuukauden alusta, kuitenkin aikaisintaan siitä lukien, kun hänelle on myönnetty 6 §:n 1 momentissa mainittujen lakien mukainen vanhuuseläke.

22 §

Kansaneläkkeeseen vaikuttavat eläketulot

Edellä 6 §:n 1 momentissa mainittujen lakien mukainen työeläkkeen varhennettu vanhuuseläke ja osittainen varhennettu vanhuuseläke otetaan tulona huomioon ilman varhennusvähennystä.

Jos henkilö hakee tämän lain mukaista vanhuuseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä eikä hae 6 §:n 1 momentissa mainittujen lakien mukaista työeläkkeen vanhuuseläkettä, edellä mainittu työeläke otetaan kansaneläkettä laskettaessa kuitenkin tulona huomioon sen suuruusena kuin se olisi, jos hän siirtyisi työeläkkeelle välittömästi häneen sovellettavan työeläkelainsäädännön mukaisen alimman vanhuuseläkeiän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta (*ennakoitu työeläke*).

23 §

Kansaneläkkeessä etuoikeutetut karttumet ja korotukset

Kansaneläkkeen määrää laskettaessa tulona ei oteta huomioon:

- 1) valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) mukaista etuutta;
- 2) työeläkkeen kuntoutuskorotusta ja lapsikorotusta;
- 3) kertakorotusta, joka maksetaan 6 §:n 1 momentissa mainittujen lakien mukaiseen työeläkkeeseen taikka lakisääteisen tapaturmavakuutuksen tai sotilastapaturmalain mukaiseen tapaturmaeläkkeeseen;
- 4) henkilöön sovellettavan työeläkelainsäädännön mukaisen alimman vanhuuseläkeiän täyttämisen jälkeiseen aikaan perustuvaa työeläkkeenä maksettavaan vanhuuseläkkeeseen sisältyvää lykkäyskorotusta; eikä
- 5) eräiden työeläkkeiden tarkistamisesta työeläkkeen ja kansaneläkkeen yhteensovittamisen johdosta annetun lain (635/2002) mukaista korotusta.

33 §

Jatkoeläkkeen täydennysmäärään vaikuttavat vuositulot

— — — — —
 Työeläkkeen varhennettu vanhuuseläke ja osittainen varhennettu vanhuuseläke otetaan tulona huomioon ilman varhennusvähennystä.
 — — — — —

35 §

Jatkoeläkkeen täydennysmäärässä etuoikeutetut tulot

Täydennysmäärää laskettaessa vuositulona ei oteta huomioon lesken saamaa:

- 2) eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) mukaista asumistukea, yleisestä asumistuesta annetun lain (938/2014) mukaista asumistukea, sotilasavustuslain (781/1993) mukaista asumisavustusta tai opintotukilain (65/1994) mukaista asumislisää eikä etua omaan tarpeeseen käytetystä asunnosta;

- 8) työeläkelainsäädännön mukaisen alimman vanhuuseläkeiän täyttämisen jälkeiseen aikaan perustuvaa työeläkkeenä maksettavaan vanhuuseläkkeeseen sisältyvää lykkäyskorotusta;
- — — — —

51 §

Oikeus lapsikorotukseen

Oikeus lapsikorotukseen on henkilöllä, joka saa:

- 2) työeläkkeenä maksettavaa työkyvyttömyyseläkettä, vanhuuseläkettä, työuraeläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä; tai
- — — — —

Lapsikorotus myönnetään, jos eläkkeensaajan tai hänen avio- tai avopuolisonsa 16 vuotta nuorempi lapsi elää samassa taloudessa eläkkeensaajan kanssa tai jos eläkkeensaaja muutoin vastaa muualla asuvan alle 16-vuotiaan lapsensa toimeentulosta. Eläkkeensaajan katsotaan vastaavan lapsensa toimeentulosta, kun hänellä on kustannuksia lapsen toimeentulosta vähintään elatustukilain (580/2008) 9 §:n mukaisen elatustuen määrä.

— — — — —

84/2016

54 §

Etuuksien hakeminen

— — — — —
Työkyvyttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi ilman hakemusta, kun eläkkeensaaja täyttää tämän lain 10 §:n mukaisen vanhuuseläkeiän, jos eläkkeen määräytymisperusteet eivät muutu.

56 §

Eläkkeen hakeminen ja ilmoitusvelvollisuus

— — — — —
Kun henkilö hakee 11 §:n mukaista vanhuuseläkettä, hänen tulee esittää työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen todistus siitä, miltä ajalta hän on saanut työttömyyspäivärahaa työttömyysturvalain 6 luvun 9 §:ssä tarkoitetun lisäpäiväoikeuden perusteella.

58 §

Leskeneläkkeen hakeminen ja ilmoitusvelvollisuus

— — — — —
Leskeneläkkeensaajan on sen lisäksi, mitä 56 §:n 2 ja 4 momentissa säädetään, ilmoitettava Kansaneläkelaitokselle eläkkeeseen vaikuttavien tulojen muutoksesta ja tämän lain mukaisen työkyvyttömyys- tai vanhuuseläkkeen taikka näitä vastaavan ulkomailta maksettavan eläkkeen myöntämisestä.

85 §

Tiedot viranomaisilta sekä eläke- ja vakuutuslaitoksilta

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada sen toimeenpantaviksi säädettyjen etuuksien hoitamista varten salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä:

1) väestörekisteriviranomaisilta väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13 §:n 1 momentin 1—17 ja 20—22 kohdassa mainitut välttämättömät tiedot ja niissä tapahtuneet muutokset;

— — — — —
3) Eläketurvakeskukselta, eläkelaitokselta, vakuutuslaitokselta sekä muulta eläkkeen tai muun korvauksen myöntäjältä tai maksajalta tiedot eläke- ja korvauspäätöksistä ja eläkkeen tai korvauksen määrän muuttumisesta sekä tiedon työeläkkeen määrästä, joka ei sisällä 23 §:ssä mainittuja karttumia ja korotuksia eikä työeläkkeen varhennusvähennystä;

87 §

Tiedot Eläketurvakeskukselta ja eräiltä eläkkeen maksajilta

Eläketurvakeskuksella ja Kevalla on velvollisuus ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tämän lain mukaisten etuuksien täytäntöönpanoa varten:

1) tiedot arvioidun työeläkkeen määrästä työkyvyttömyyseläkkeen hakemusmenettelyä varten;

2) tiedot 22 §:n 4 momentissa tarkoitetun alimman vanhuuseläkeiän saavuttamiseen mennessä karttuneen ennakoidun työeläkkeen määrästä kansaneläkkeen määrän laskemista varten.

Kansaneläkelaitoksella on myös oikeus saada tämän lain mukaisen vanhuuseläkeoikeuden selvittämistä varten Eläketurvakeskukselta henkilöllisyystiedot niistä 10 §:n mukaisen vanhuuseläkeiän täyttäneistä työeläkevakuutetuista, jotka eivät saa työeläkettä.

— — — — —

97 §

Kansaneläkerahastosta maksettavat etuudet ja kulut

Kansaneläkelaitoksen kansaneläkerahastosta maksetaan tämän lain mukaiset vanhuuseläkkeet, työkyvyttömyyseläkkeet, lapsikorotukset ja perhe-eläkkeet.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

Kansaneläkkeen määrää laskettaessa tulona ei oteta huomioon 63 ikävuoden täyttämisen jälkeen tehdystä työstä ennen tämän lain voimaantuloa karttunutta 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua työeläkettä, lukuun ottamatta perhe-eläkkeeseen sisältyvää edunjättäjän 63 ikävuoden jälkeen tekemästä työstä karttunutta eläkettä.

Vuonna 1948 tai sitä ennen syntyneillä kansaneläkkeen määrää laskettaessa tulona ei oteta huomioon 68 ikävuoden täyttämisen jälkeiseen aikaan perustuvaa työeläkkeen vanhuuseläkkeeseen sisältyvää lykkäyskorotusta.

Perhe-eläkkeen määrää laskettaessa tulona ei oteta huomioon 63 ikävuoden täyttämisen jälkeen tehdystä työstä ennen tämän lain voimaantuloa karttunutta 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua työeläkettä, lukuun ottamatta perhe-eläkkeeseen sisältyvää edunjättäjän 63 ikävuoden jälkeen tekemästä työstä karttunutta eläkettä.

Helsingissä 29 päivänä tammikuuta 2016

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä